

s. 597 Henrik Lindenov til *Övid kloster*, en sær sammenblanding af dansk og svensk. Enten hedder det *Övitskloster* (dansk) eller *Övedskloster* (svensk).

Hvorom alting er. Når en anmelder begynder at excellere i småting er det tegn på, at han har vanskeligt ved at finde alvorlige indvendinger. Med oversigten har både faghistorikere og amatører fået et værdifuldt hjælpemiddel i hænde, der kan spare mangt et forgæves besøg på Rigsarkivet. Det er betryggende at vide, at udarbejdelsen af den egentlige registratur også er overdraget Thelma Jexlev.

*Steffen Heiberg*

Lunds universitets matrikel 1732–1830, utg. av *Barbro Edlund*. Lund, C. W. K. Gleerup 1979. 339 s. S.kr. 125.

Med denne udgivelse har Barbro Edlund videreført det arbejde, som i sin tid påbegyndtes af overbibliotekar Per Wilner. I tre hæfter udgav han Lunds universitets studentermatrikel i tiden 1667 til 1732. Oprindeligt var det planlagt, at tredje hæfte skulle omfatte tiden til og med 1742, men af en eller anden grund standsede publiceringen allerede med den 11. sept. 1732. Barbro Edlund tager fat umiddelbart, hvor Per Wilner sluttede med den 15. sept. 1732, og fortsætter udgivelsen til og med 1830. Fra dette tidspunkt findes der nemlig trykte studentermatrikler, som i en ubrudt serie er udgivet af Akademisk forening.

Lunds universitets matrikel indeholder stort set kun optegnelser om de immatrikuleerede studenter, samt hvem, der beklædte rektoratet i de enkelte år. Den har ikke som f. eks. Københavns universitets matrikel for samme periode oplysninger om navnene på de, der bestod de akademiske grader; og ej heller notitser om hvad der iøvrigt foregik på universitetet f. eks. i form af højtideligheder og lignende. Indholdsmæssigt rummer Lunds universitets matrikel lidt andre personlige data om studenterne end Københavns universitets matrikel. Begge indeholder oplysninger om studentens navn, immatrikulationsår, -dato samt -alder. Endvidere er dimissionsformen oplyst, og i tilfælde af dimission fra latinskole angives dennes geografiske placering i landet. Til forskel fra Københavns universitets matrikel oplyser Lunds universitets matrikel yderligere studentens fødested, faderens navn samt dennes erhverv. Den byder altså på gode muligheder for bl. a. en undersøgelse af studenternes sociale og geografiske rekruttering.

Til stor hjælp for den eventuelle bruger af den trykte matrikel, har Barbro Edlund opløst de i matriklen til tider så hyppigt anvendte latinske forkortelser, ligesom hun i forordet henviser læseren til den bedste autoriserede hjælp til tydningen af den latinske tekst. En anden ret så væsentlig og positiv ting ved bogen er det register, Barbro Edlund har udarbejdet og trykt bagest i bogen. Registret omfatter, efter sigende, alle indskrevne studenter samt informatorer og sponsorer, og øger herved matriklens anvendelighed og tilgængelighed væsentligt. Det er nu muligt i større udstrækning at anvende matriklens oplysninger, og det i videre sammenhænge end tidligere. Matriklen kan nemlig ved hjælp af registret anvendes som en slags opslagsbog til eftersporingen af studenter som enkelt-individer. Uden et navnerregister ville dette være en næsten uoverkommelig opgave, i betragtning af, hvor mange studenter, der i årenes løb lod sig immatrikulere på Lunds universitet. Groft sagt kan man sige, at en matrikel uden navnerregister stort set kun kan bruges til at sige noget om studenterne i deres egenskab af at være bestanddele af et større fællesskab. Hvorimod et navnerregister giver mulighed for at behandle studenterne som de enkeltindivider, de i realiteten var og er.

I og med publiceringen af Lunds universitets matrikel for årene 1732–1830 har Barbro Edlund gjort denne lettere tilgængelig for et større publikum, som nu har bedre mulig-

heder for at udnytte de forskellige informationer, der her er registreret om den enkelte student. Informationerne kan bruges til at belyse et socialt-historisk aspekt af svensk historie, som for denne periode vanskeligt har kunnet belyses tidligere ved hjælp af andre kildetyper. Barbro Edlund har således udfyldt det tomrum, der har eksisteret siden Per Wilners sidste matrikeludgivelse i 1930.

Anne-Grethe Elkjær

*Ejvind Slottved: Lærestole og Lærere ved Københavns Universitet 1537–1977. København, Samfundet for dansk Genealogi og Personalthistorie, 1978. 299 s.*

I sit forord siger Ejvind Slottved om oprindelsen til denne fortegnelse, at den oprindelig kun var tænkt som et hjælpemiddel for forfatterne til jubilæumsværket, *Københavns Universitet 1479–1979*, men at materialet under udarbejdelsen antog et indhold og omfang, der gjorde, at det skønnedes at være af interesse for en bredere kreds. Initiativet til udgivelsen kan kun hilses velkomment. Hverken over de enkelte lærestole eller disses indehavere har der tidligere eksisteret fortegnelser; kun over rektorembedets indehavere har der tidligere været udarbejdet lister.

Fortegnelsen indeholder først en klar og overskuelig indledning på fem afsnit. Afsnittene behandler, i nævnte rækkefølge, selve lærestolsbegrebet, lærestols- og stillingskategorier ved universitetet siden genoprettelsen, det økonomiske grundlag for universitetsundervisningen, samt de enkelte fakulteters vækst. Endvidere gives der til slut en vejledning i brug af fortegnelsen. Selve fortegnelsen indeholder en kronologisk liste over de enkelte lærestoles indehavere, med angivelse af lærestolens art og oprettelsestidspunkt, kildeangivelse for hver enkelt udnævnelse, samt oplysning om afgang fra universitetet og årsagen hertil, eller om udnævnelsen eller overgangen til en ny lærestol skyldtes options-systemet. Hvert fakultet opregnes for sig i en rækkefølge, der synes at være bestemt af den anseelse fundatsen af 1539 tillagde det, og følgelig er det »nye« matematisk-naturvidenskabelige fakultet nævnt til sidst. Derefter følger en kronologisk liste over designerede professorer, også med angivelse af kilder, og en rektorliste, der dækker perioden fra 1479. Som nævnt har der kun i sidst nævnte tilfælde eksisteret et forlæg, idet lektor Viggo Glud Konradsens i 1964 udarbejdede, og siden ajourførte, liste ligger til grund og har kunnet sammenholdes med H. P. Selmers fortegnelse over rektorer 1479–1837 og med A. H. Feilberg Jørgensens liste fra 1933. Slottved afslutter med et alfabetisk register over de nævnte lærere med henvisninger til deres lærestole og angivelse af deres private arkiver, hvor sådanne vides at eksistere.

Det væsentligste kildegrundlag for fortegnelsen er, som Slottved redegør for i vejledningen s. 63 f., for tiden 1537–1599 H. F. Rørdams *Københavns Universitets Historie 1537–1621*, bd. I–IV suppleret med trykt og utrykt kildemateriale, hovedsageligt fra universitetets arkiv. Fra 1599 til slutningen af 1600-tallet har *Acta Consistorii* været den vigtigste kilde, desuden især registre og tegnelser i Danske Kancelli. Sidstnævnte har været det væsentligste kildegrundlag for 1700-tallet og begyndelsen af 1800-tallet, hvorefter fra 1824 Selmers *Akademiske Tidender* I–IV, og universitetets årbøger fra 1837 har været hovedgrundlaget. Desuden er lektionskatalogerne benyttet for de år, de eksisterer.

Visse fejl og trykfejl må nok siges at være uundgåelige i en første udgivelse af den foreliggende bogs art, hvorimod andre kunne og burde have været undgået. På s. 64 (i vejledningen) nævner Slottved, at de to første udgaver af *Dansk Biografisk Leksikon* samt *Blå Bog* for den nyeste tid, er gennemgået for navneformer og oplysninger om fødsels- og dødsdata til brug for udarbejdelsen af det alfabetiske register. Navnlig for tiden 1537–1732, men også i enkelte tilfælde for den senere tids vedkommende, er der imidler-